

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta työvoimaviranomaiselle pitkäaikaistyöttömien osaamisen kehittämiseksi vuosina 2026–2028

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/18685/2026

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=2ddf2827-0a3c-4f57-a564-8c1cccc4c7e4>

Porvoon työllisyysalue pitää ehdotuksen tavoitteita pitkäaikaistyöttömien osaamisen kehittämisestä ja työllistymisedellytysten parantamisesta kannatettavina. Mahdollisuus hankkia joustavasti osaamista täydentäviä palveluja voi tukea asiakkaiden siirtymistä avoimille työmarkkinoille ja täydentää työvoimaviranomaisen nykyistä palveluvalikoimaa.

Työllisyysalue pitää kuitenkin tärkeänä, että asetuksen toimeenpanossa huomioidaan myös työvoimaviranomaisten käytännön toimintaedellytykset. Ehdotettu valtionavustusmenettely sisältää useita hallinnollisia vaiheita, kuten avustuksen hakemisen, käyttösuunnitelman laatimisen, kustannusten seurannan, raportoinnin ja maksatuksen hakemisen. Tämä lisää työvoimaviranomaisten hallinnollista työmäärää, minkä vuoksi toimeenpanon tulisi olla mahdollisimman selkeää ja kevyttä.

Työllisyysalue kiinnittää huomiota myös siihen, että valtionavustuksen määräytyminen perustuu pitkäaikaistyöttömien määrään yhtenä laskenta-ajankohtana. Alueelliset työmarkkinatilanteet voivat kuitenkin muuttua nopeasti esimerkiksi rakennemuutosten tai laajojen irtisanomisten seurauksena. Olisi perusteltua arvioida, voitaisiinko rahoituksen kohdentamisessa huomioida paremmin myös avustuskauden aikana muuttuvat palvelutarpeet.

Lisäksi asetuksessa rajataan valtionavustuksen käyttö tiettyihin palveluihin.

Työvoimaviranomaisten näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaista, että niille jäisi nykyistä enemmän harkintavaltaa valita alueensa työmarkkinoiden tarpeisiin parhaiten soveltuvat palvelut. Työllisyysalueet tuntevat oman alueensa työnhakijat, työnantajat ja osaamistarpeet, minkä vuoksi niiden mahdollisuuksia kohdentaa valtionavustusta vaikuttavimpiin palveluihin olisi perusteltua vahvistaa.

Työllisyysalue pitää tärkeänä myös sitä, että asetuksen soveltamisesta annetaan valtakunnallisesti riittävän selkeät ohjeet erityisesti tilanteissa, joissa palvelujen rahoitus voi liittyä myös muihin valtion rahoitusmuotoihin. Selkeä ohjeistus vähentäisi tulkinnanvaraisuutta ja edistäisi yhdenmukaisia käytäntöjä eri työvoimaviranomaisten välillä.

Huomiota tulee kiinnittää myös valtionavustuksen maksatukseen. Koska avustus maksetaan toteutuneiden ja maksettujen kustannusten perusteella, työvoimaviranomaisen on kyettävä rahoittamaan palvelut ennen valtionavustuksen saamista. Tämä voi erityisesti pienemmillä työllisyysalueilla vaikeuttaa avustuksen täysimääräistä hyödyntämistä. Maksatusmenettelyn joustavuutta tai ennakkomaksun mahdollisuutta olisi perusteltua arvioida.

Kokonaisuutena Porvoon työllisyysalue pitää asetuksen tavoitteita perusteltuina, mutta katsoo, että toimeenpanossa tulisi kiinnittää erityistä huomiota hallinnollisen kuormituksen vähentämiseen, työvoimaviranomaisten harkintavallan turvaamiseen, riittävään valtakunnalliseen ohjeistukseen sekä siihen, että rahoitusmalli mahdollistaa valtionavustuksen tosiasiallisen hyödyntämisen kaikenkokoisilla työllisyysalueilla.